

26 september, 2013 - 08:58

Skriv ut

## Så kommer vi åt kränkningarna på nätet

Ge polisen mer resurser och inför ett integritetsbrott som gäller publiceringar utan grundlagsskydd, skriver Utgivarnas vd Jeanette Gustafsdotter och journalisten Nils Funcke.

Diskussionen om prinsessan Caroline av Hannovers personliga integritet bör vidgas inte bara till att handla om Caroline utan också om Julia. När Julia på H&M facebookside kritiserade företaget för att ha försett en tröja med en bild på Tupac Shakur möttes hon av en störtflod av förklenande och hatiska yttranden. Hon skulle våldtas, stenas och uppmanades att begå självmord.

Mobbning på främst skolgården har flyttat över till, eller mer rätt kompletterats med, kommentarer på bloggar och sociala medier. Ungdomar är hårda mot varandra och triggas varandra att själva exponera sig på ett självutlämnande sätt.

Denna avtrubbning eller toleransutveckling har dessvärre även drabbat rättsväsendet. Julias polisanmälan avskrevs och först efter uppmärksamheten i Uppdrag granskning inleddes en förundersökning. Den lades ned i juli i år med motiveringen att brottstypen inte är prioriterad.

Fallet Julia åskådliggör kränkningar som sker i medier som inte omfattas av yttrandefrihetsgrundlagarna (tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen). Det visar också att det som saknas är vilja och prioritering, inte bestämmelser för att komma åt kränkningarna.

Av en rättspromemoria från Åklagarmyndigheten framgår att antalet anmälda fall av förtal, grovt förtal och förolämpning ökade med 24 procent åren 2006 – 2010. Men bara 3 procent, 3 av 100, leder till att åklagare väcker allmänt åtal. Enligt preliminära uppgifter gjordes 12 795 anmälningar för dessa fridsbrott under 2012.

Utöver möjligheten att väcka enskilt eller allmänt åtal för förtal finns också en rad andra bestämmelser som med skiftande räckvidd och effekt kan användas för att lagföra kränkningar på nätet. Det gäller olaga hot, ofredande, sexuellt ofredande, olovlig avlyssning, olaga tvång, barnpornografibrott, hemfridsbrott och dataintrång. Upprepade kränkningar kan beivras som grov fridskränkning eller olaga förföljelse. Vi har också en sekretesslagstiftning som syftar till att bland annat skydda enskilda från att känsliga personuppgifter hos myndigheterna blir tillgängliga och därmed möjliga att sprida.

Även personuppgiftslagen (PUL) ger utrymme för att komma åt integritetskränkningar på de delar av internet som inte faller in under yttrandefrihetsgrundlagarna. Enligt Åklagarmyndigheten väcktes åtal för brott mot otillåten hantering av personuppgifter två gånger under fem år (2006-2010). Under perioden gjordes 400 polisanmälningar. Vi kan förstå den frustration som Datainspektionen då och då ger uttrycks för att inte fler fall leder till åtal.

Det är en rimlig begäran att regeringen ser till att polis och åklagare uttömmar de möjligheter som dagens lagstiftning ger innan man stiftar nya. När bestämmelserna väl tillämpas har de också visat sig effektiva. Ett exempel är Instagrammålet i Göteborg där två unga flickor dömdes för grovt förtal till

ungdomsvård respektive ungdomstjänst. De och deras vårdnadshavare ska också betala sammanlagt 570 000 kr i skadestånd till de 38 ungdomar som utsattes för mycket kränkande tillmälen.

Det kan vara nödvändigt att komplettera nuvarande bestämmelser och införa en mer generell integritetsbestämmelse i brottsbalken. Det har Yttrandefrihetskommittén (YFK) rekommenderat lagstiftaren att överväga.

Men att en sådan bestämmelse ska tillämpas även på medier som faller in under yttrandefrihetsgrundlagarna vore olyckligt och är omotiverat. Det visar bland annat YFK:s genomgång.

I synnerhet när det gäller införandet av bestämmelser som griper in i och påverkar den svenska tryckfriheten måste de allmänna restriktioner som lagstiftaren lagt på sig själv och som kännetecknar en god lagstiftningskultur starkt beaktas. Det ska finnas ett behov, bestämmelsen får inte gå längre än vad som är motiverat för att komma åt en viss företeelse och de ska vara förutsebara.

Det finns all anledning för regeringen att värdera gällande bestämmelser. Finner man att de är otillräckliga och behöver kompletteras med en generell integritetsbestämmelse bör den endast införas utanför yttrandefrihetsgrundlagarnas tillämpningsområde.

En generell bestämmelse kan inte förutse alla situationer och därför kommer domstolarna att dra gränserna och mejsla fram en praxis. Misslyckas de etablerade medierna med att utveckla sin självsanerande verksamhet eller mindre nogräknade aktörer skaffar sig motsvarande skydd och det blir motiverat med en integritetsbestämmelse i TF och YGL finns en praxis att utgå ifrån.

Jeanette Gustafsdotter, vd Utgivarna och Nils Funcke, journalist och debattör.

Taggat:

- [Caroline-fallet](#)
- [integritet](#)

0 kommentarer



Lämna ett meddelande...

Äldst ▾ Community

Dela

Ingen har kommenterat ännu.

ÄVEN PÅ MEDIEVÄRLDEN

VAD ÄR DET HÄR?

### Kan någon förklara det här?

3 kommentarer • för 6 dagar sedan

MatsBlom — Kan det vara så att när kategorierna infördes så var det en klar majoritet av programledarna som var män, ...

### SD-politiker anmälda för hatiska kommentarer

2 kommentarer • för 15 dagar sedan

Juridikfronten — 54 kommentarer var det totalt.

### Kryptering inte längre säkert

3 kommentarer • för 20 dagar sedan

Albert Forslund-Adamsson — Ja, bl a den med pappersremsan med bokstäver som man snurrar runt en penna.Enligt trovärdiga ...

### Snart är Expressens betalmodell på plats

3 kommentarer • för 9 dagar sedan

MikaelMarklund — De har omkring 150 000 pluskunder per månad. 29 kr x 150 000 kr = 4 350 000 kr / mån.

Genom att posta din kommentar accepterar du våra [regler för kommentarer](#).

Kommentarerna är en av sajtens mest värdefulla beståndsdelar. De tillför ny information, ifrågasätter den som finns och kommer med nya infallsvinklar och uppslag. Kommentarerna utvecklar oss, vår bevakning och våra läsare. Tänk bara på att:

Publicerade kommentarer blir tillgängliga för andra användare och kan även användas på andra platser än medievärlden.se.

Medievärlden tillämpar förhandsmoderering, vilket innebär att Medievärldens ansvarige utgivare också är ansvarig utgivare för alla kommentarer som publiceras på sajten.

Vi publicerar inte kommentarer som bryter mot lag eller tidningens förhållningsregler.

Vi publicerar inte kommentarer som exempelvis innehåller nedsättande omdömen om kön, ras, religion eller sexuell läggning och kommentarer som innebär spridning av innehåll som innebär uppvigling, hets mot folkgrupp, barnpornografibrott, olaga våldsskildring eller om det är uppenbart att användaren gjort

intrång i upphovsrätten.

Vi publicerar inte kommentarer som innebär förtal, spridning av felaktiga rykten och propaganda samt kommentarer som innehåller personangrepp eller reklam.

Medievärlden publicerar inte heller kommentarer som vi inte vill visa upp i anslutning till våra artiklar, om de exempelvis bedöms vara irrelevanta eller ha en negativ inverkan på samtalsklimatet.

Medievärlden på nätet följer de **etiska reglerna för press, TV och radio (<http://www.po.se/Article.jsp?article=1011>)**.

Besökare uppmanas anmäla kommentarer som bryter mot lag och uppförandekod via anmälningsfunktionen eller att direkt kontakta chefredaktör: Axel Andén på 070-3733360

## **Medievärlden Analys**

I september lanserar Medievärlden en tjänst för dig som behöver bättre beslutsunderlag och vill höja din och dina medarbetares kompetens i avgörande framtidsfrågor.

Medievärlden Analys fokuserar på omvärldsbevakning, rapporter och analyser i affärskritiska frågor. Har du råd att vara utan den?

**Anmäl dig**

**Mer information**